

23 MART DÜNYA METEOROLOJİ GÜNÜ (2023)

NESİLLER BOYUNCA HAVA İKLİM ve SUYUN GELECEĞİ

Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) tarafından her yıl 23 Mart günü, Dünya Meteoroloji Günü olarak belirlenmiştir ve bugünde her yıl konu ile ilgili farklı bir tema işlenerek çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmektedir. Bu yılın teması “*Nesiller Boyunca Hava İklim ve Suyun Geleceği*” olarak belirlenmiştir.¹

Bu yılki Dünya Meteoroloji Günü, günümüzdeki WMO’nun öncüsü olarak kabul edilen Uluslararası Meteoroloji Örgütü’nün kuruluşunun 150. yılına denk gelmektedir. Uluslararası Meteoroloji Örgütü dünya üzerinde endüstriyel ve insan faaliyetlerine bağlı kirliliğin başlangıcı olduğu kabul edilen bir dönemde, 1873 yılında kurulmuştur. Sanayi devrimine rastlayan o döneme göre günümüzde ortalama küresel sıcaklık 1°C’den daha yüksektir. Aşırı hava olayları daha fazla görülmekte, okyanusların sıcaklığı ve asitlilik düzeyi yükselmektedir. Buzullarda erime hızı giderek artmakta buna bağlı deniz seviyeleri yükselmeye devam etmektedir. Atmosfere salınan sera gazı emisyonlarını azaltmak ve gezegenimizde gelecek nesillerin hem hayatta kalmasını hem de gelişmesini sağlamak için acil eyleme geçilmesi gerekmektedir.²

Gezegenimizin karmaşık küresel hava ve iklim sisteminin daha iyi anlaşılması iklim değişikliğine yönelik çalışmalarda önem kazanmaktadır ve günümüzde meteorolojik tahmin sistemleri de teknolojideki gelişmeye paralel olarak ilerlemiştir. 30’dan fazla meteoroloji uydusu, 200 araştırma uydusu, 10.000 yüzey meteoroloji istasyonu, 7.000 gemi, 3.000 özel donanımlı uçak, yüzlerce meteoroloji radarı ile her gün kara ve okyanus parametreleri incelenmekte ve dünyadaki tüm ülkelerle paylaşılmaktadır. Ancak günümüzde artan ihtiyaçlar doğrultusunda Dünya sistemine ilişkin, hidroloji, atmosferik bileşim, kriyosfer (yeryüzündeki kar ve buz çökeltilerinin bütünü) ve uzay havası gibi alanlarda veri alışverişini güçlendirmeye daha fazla ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir.³

Hava durumu, iklim ve gezegen sistemleri ile ilgili çevresel verilerin paylaşımı ile ilgili politikaların güncellenmesi ve açık veri politikasının önemli giderek artmaktadır. İklim değişikliğinin etkileri ve iklim değişiminin tahmini ve modellemeleri konusunda bu politika çok önemlidir. Unutulmamalıdır ki iklim değişikliği, daha uzun ve daha yoğun sıcak hava dalgaları, daha şiddetli yağışlar ve daha şiddetli kuraklıklar gibi daha aşırı hava ve iklim olaylarına yol açmaktadır. Hava olaylarının olumsuz etkilerine karşı savunmasızlığımız birçok alanda arttırmaktadır. Her zamankinden daha fazla insan ya mega şehirlerde ya da alçak, açıkta kalan

¹ [Internet] <https://public.wmo.int/en/resources/world-meteorological-day/future-of-weather-climate-water-across-generations-2023> Erişim: 16.03.2023.

² [Internet] <https://public.wmo.int/en/resources/world-meteorological-day/future-of-weather-climate-water-across-generations-2023/20th-century> Erişim: 16.03.2023.

³ [Internet] <https://public.wmo.int/en/resources/world-meteorological-day/future-of-weather-climate-water-across-generations-2023/21st-century> Erişim: 16.03.2023.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI
TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2022/2023-35)

kıyı bölgeleri ve taşkın ovaları gibi yüksek riskli bölgelerde yaşamakta ve bu değişimlerden yoğun olarak etkilenmektedir.⁴

İklim değişikliği Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşılabilmesi önünde ciddi bir engel olarak durmaktadır. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) küresel sıcaklık artışını 1,5°C'de tutabilmek için 2050'lerin başlarında net karbondioksit emisyonunu sıfıra düşürmek gerektiğini ifade etmektedir. IPCC bu kapsamda sert adımlar atmanın "ya şimdi ya da asla" olduğunu belirtmiştir.⁵

WMO Genel Sekreteri Petteri Taalas'ın belirttiğine göre, önümüzdeki on yıllık zaman diliminde iklim değişikliğinin azaltılamaması, iklim değişikliğine uyum sağlanamaması ve doğal afetler küresel ekonomi için en büyük riskler olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde yaşanan tüm felaketlerin yarısı suyla ilgilidir. Bu kapsamda WMO hidrolojik verilerin ülkeler arasında serbest alışverişini teşvik etmek için bir Küresel Su Bilgi Sistemi üzerinde çalışmaktadır.⁶

Küresel sıcaklık artışını 1,5°C'de tutabilmek için, enerji ve ulaşım sistemlerini kökten dönüştürmek, fosil yakıtlara olan bağımlılığı kırmak ve yenilenebilir enerjiye adil bir geçişi benimsemek önerilmektedir. Gelişmiş ülkelerin, emisyonları azaltan, yenilenebilir bir geleceğe uyum sağlayan, aşırı hava olaylarına karşı direnç oluşturan ve iklim değişikliğinden kaynaklanan kayıp ve zararı ele alan gelişmekte olan ülkelere finansal ve teknik destek sağlaması gerekmektedir.⁷

8

⁴ [Internet] <https://public.wmo.int/en/resources/world-meteorological-day/future-of-weather-climate-water-across-generations-2023/21st-century> Erişim: 16.03.2023.

⁵ [Internet] <https://public.wmo.int/en/resources/world-meteorological-day/future-of-weather-climate-water-across-generations-2023/the-future> Erişim: 16.03.2023.

⁶ [Internet] <https://public.wmo.int/en/resources/world-meteorological-day/future-of-weather-climate-water-across-generations-2023> Erişim: 16.03.2023.

⁷ [Internet] <https://public.wmo.int/en/resources/world-meteorological-day/future-of-weather-climate-water-across-generations-2023> Erişim: 16.03.2023.

⁸ [Internet] <https://public.wmo.int/en/resources/world-meteorological-day/future-of-weather-climate-water-across-generations-2023> Erişim: 16.03.2023.